

ANATOL EREMIA

Institutul de Filologie
(Chișinău)

**AREALUL ONOMASTIC SÂNGEREI.
NUMELE DE FAMILIE: ORIGINEA,
STRUCTURA DERIVAȚIONALĂ,
SEMNIFICAȚIA (II)**

Abstract

This article presents the second alphabetical sequence (D - N) of the anthroponymical repertoire published starting with no. 3-4 (261-262) of the scientific review *Philologia* in 2012. The author has kept in this case the same way of lexicographic presentation of onimic material. In this sequence there are to remember some new explanations given to some surnames with controversial etymology. In the process of etymological and structural-derivational analysis of names there were used additional research sources: studies, etymological dictionaries, historical documents of attestation, etc.

Keywords: antroponym, anthroponymy, diminutive formation onimic, hypocoristic, derivational model, name, onomastics, first name, surname, toponym, toponymy.

Articolul reprezintă cea de a doua secvență alfabetică (D–N) a repertoriului antroponimic publicat cu începere din nr. 3-4 (261-262) al revistei *Philologia* din 2012. S-a păstrat și în cazul dat același mod de prezentare lexicografică a materialului onimic. Sunt de reținut în această secvență explicațiile noi date unor nume de familie cu etimologie controversată. În procesul analizei etimologice și structural-derivaționale a numelor au fost utilizate surse suplimentare de cercetare: studii de specialitate, dicționare etimologice, documente istorice de atestare etc.

Damian, var. *Dămian* (Sângereii Noi – aici și în continuare localitatea unde a fost înregistrat antroponimul), prenume la origine (*Damian*), preluat de la greci (*Damianós* < vb. *damáo* „a domestici, a îmblânzi”) și răspândit la popoarele europene prin calendarul creștin, în antroponimia noastră fiind cunoscut din sec. al XVI-lea. Să se compare: *Damian*, slugă domnească (1518), *Damian*, vistier (1597-1603), *Damian Cârstovici*, diac (1580-1598), *Ion Damian*, fratele lui Trifan (1572). **Dan**, var. *Danie*, *Danii* (Copăceni, Sângerei), hypocoristic la origine: *Dan* (*Danie*, *Danu*) < *Danie* < gr. *Danielis* < ebr. *Danihel* „dat, dăruit de Dumnezeu”. Explicat și prin *Dan*, hypocoristic al lui *Bogdan*, precum și printr-o creație proprie de la vb. rom. *a da*, onimicul având sensul „dat, dăruit”. Pe teren românesc a dat naștere la o numeroasă serie de nume (prenume și nume de familie): *Danca*, *Dancea*, *Dancu*, *Danciu*, *Dănăilă*, *Dănălache*, *Dănica*, *Dăniță*, *Dănuță*, *Dănoiu* ș.a. Este frecvent menționat în documentele vechi: *Dan*, ceașnic (1414-1432), *Dan*, postelnic (1414-1418), *Dan*, vameș (1428), *Danie*, martor (1614), *Daniil*, călugăr (1624), *Danu*, boier (1453), *Danul*, slugă domnească (1490), *Danul* din Tătarășii (1604), *Danul*, strămoș lui Andonie (1623) ș.a. **Dandara** (Copăceni), explicat în mod diferit: 1. din bg. *Dandara* < reg. *dandara* (*dandana* < tc. *tantana*) „gălăgie,

zgomot”; 2. din rom. reg. *Dandana*, *dandara* (< bg. *dandara*). Oricum, indiferent de originea primară, avem de a face cu un nume de familie provenit dintr-o poreclă, desemnând inițial o persoană gălăgioasă, zgomotoasă, rebelă. Nu dispune de mențiuni documentare vechi. **Darie** (Chișcăreni, Sângerei), reproduce prenumele *Darie*, preluat din calendarul creștin, având forma de origine greacă *Darios*, dedusă din persană, în care *darayavahuš* semnifică „cel care posedă bunuri”, „cel care menține binele”. La romani a pătruns cu forma *Darius*, la noi este cunoscut din sec. al XVII-lea: *Darie*, diac (1616), *Darie*, comis (1657), *Darie Donici* (1709), *Darie*, zet Stoian din Râșcani (1735). **David** (Pepeni), prenume la origine, explicat prin ebr. *Dáwidh* „iubit”, devenit nume creștin și răspândit prin biserica creștină la toate popoarele europene. A fost considerat drept supranume al unui împărat israelian, *Dawidum* având sensul de „conducător”. Este unul dintre cele mai vechi prenume creștinești, în antroponimia noastră semnalat documentar din sec. al XV-lea. Să se compare: *David*, stolnic (1444, 1448), *David*, călugăr (1554), *David*, aprod (1610, 1617), *David Davideanu* (1560, 1597), *Toader David*, fiul lui David (1546). Derivate: *Davida*, *Davideanu*, *Davidescu*, *Davidică*, *Davidoiu*. **Dănuță** (Cubolta), prenume diminutival la origine: *Dănuță* < *Dan* + suf. *-uță*. De la *Dan* sunt formate și alte antroponime (prenume și nume de familie): *Dănică*, *Dăniță*, *Danăilă*, *Dănalache* (vezi și *Dan*). Atestări documentare: *Dănuță* din Micodani (1433), *Ion Dănuță* (1774), *Andrei Dănuță* (1792), *Dănuță*, bătrân din Cobusca (1806).

Dărăban, var. *Daraban* (Bălășești, Bilicenii Noi, Bilicenii Vechi, Pepeni), provine de la termenul militar *dărăban* „soldat în corpul de gardă al domnitorului” (< ung. *darabant* < germ. *Trabant* „pedestru”). Dărăbanii, cunoscuți și cu numele de *dorobanți*, alcătuiau al doilea corp principal al armatei țarilor românești, alături de călărași. Spre deosebire de călărași, dărăbanii erau oșteni pedestri. Ei slujeau țării, fiind plătiți cu leafă și scutiți de anumite dări. Oastea lui Mihai Viteazul, în 1599, consta și din 6 210 dorobanți. În Moldova, ostașii dărăbani sunt amintiți documentar din a doua jumătate a sec. al XVI-lea. **Dânga**, var. *Dinga* (Mărinești), explicat prin bg. *Dango* (*Dingo*), un hipocoristic onimic (comp. bg. *Dangov*, *Dangovski*, *Dingov*, *Dingovski*). Atestări documentare: *Dinga*, *Dânga*, diac (1575), *Dinga*, *Dânga*, postelnic (1580-1624), *Dinga*, vornic (1565, 1570), *Grigoraș Dânga* (1784), *Dumitrache Dânga*, răzeș (1805), *Toader Dânga* (1805). Să se compare și denumirea satului *Dângeni* din țin. Soroca, atestat în 1529. **Decuseară**, var. *Decusară* (Bilicenii Vechi, Sângerei Noi), poreclă la origine: *Decuseară* < *decuseară* (*de* + *cu* + *seară*), onimicul referindu-se la perioada de timp când în viața posesorului a avut loc un eveniment, o întâmplare (s-a născut seara, are obiceiul de a se culca devreme sau de a începe să lucreze de abia la început de seară, după ce toată ziua s-a odihnit etc.). **Deleu** (Ciuciueni, Copăceni), nume cu formă adaptată în limba română, dedus din bg. *Deljo* (fem. *Delea*), hipocoristic al prenumelui slav *Nedelea* (< *неделя* „duminică”). Derivate: *Delea*, *Deleanu*, *Delescu*. Atestări documentare: *Seliștea lui Delea* (1443), *Delea*, soțul Nastei (1471), *Delea*, *Deleu*, aprod (1617-1625), *Deleul* din Merești (1617), *Toader Deleul* (1618). **Deliu** (Cubolta), formație onimică de la vechiul cuvânt românesc *deli* (*deliu*), de origine turcă (*deli* „soldat din călărimea ușoară turcă”), având la noi în diferite perioade istorice sensuri diferite: „soldat din corpul de călăreți (înființat de Mihai Viteazul)”, „soldat din garda domnească”, „(om) voinic, viteaz, îndrăzneț”. Ulterior a devenit element component al unor nume de familie, arătând apartenența socială a posesorului: *Delion* < *Deli Ion* „Ion deliu”, *Deligheorghe* < *Deli Gheorghe* „Gheorghe deliu”, *Delivasile* < *Deli Vasile* „Vasile deliu”. Compară și *Delibaș*, *Delibașă* (< tc. *deli başı* „căpitan

de delii”). Atestări documentare: *Apostol Deli Gheorghe* (1602, 1619), *Deliul* din Măcicăuți (1618), *Gheorghe Deliu* (1774), *Trohin Deliu* (1774). **Dodiță** (Biliceni Noi, Biliceni Vechi, Chișcăreni), derivat cu suf. dim. *-iță* de la *Dodu* (pentru etimologie vezi și *Dodu*). Atestări documentare: *Ștefan Dodiță* (1750), *Ilieș Dodiță* (1774). **Dodon** (Dumbrăvița), are aceeași explicație ca și *Dodu*, dedus convențional din bg. *Dodo* sau din rom. reg. *dođă* (vezi *Dodu*). Este atestat în documentele din sec. XVII-XIX: *Toader Dodon* din Mălăiești (1662), *Andrei Dodon*, răzeș (1762), *Toader Dodonul* (1774), *Manole Dodon*, răzeș (1805), *Grigore Dodonu*, răzeș (1814). **Dodu** (Heciul Nou, Prepelita), explicat în mod diferit: 1. din bg. *Dodo* (fem. *Doda*); comp. num. fam. bg. *Dodev*, *Dodiu*, *Dodov*; 2. din rom. reg. *dođă* „soră mai mare”, „mătușă”, „femeie în vârstă”. Pe teren propriu a dezvoltat o bogată serie de derivate: *Dodon*, *Dodea*, *Dodei*, *Dodescu*, *Dodică*, *Dodiță*, *Dodulescu*. Unele dintre acestea au atestări frecvente în documentele vechi: *Dodon*, fiul lui Gavril Mirca (1621-1622), *Dodea*, sora lui Cozma (1522), *Coste Dodul* (1550), *Dodie*, răzeș din Ghermănești (1686), *Ilieș Dodiță*, *Vasile Dodu* (1772-1774). **Dohotaru** (Țiplești), supranume la origine: *Dohotaru* < *dohotar* „persoana care fabrică sau vinde dohot”; *dohot* „păcură de uns osiile la car, căruță”. Să se compare și apel.: *dohotniță* „vas în care se păstrează dohotul”. Ca nume de ocupație *dohotar* e frecvent atestat în recensămintele vechi. **Donciu** (Flămânzeni), var. masc. a lui *Doncea*, acesta derivat cu suf. *-cea* de la *Don* (*Dona*), un hipocoristic al lui *Andonie*, echivalent al lui *Antonie*, cunoscut la romani ca nume gentilic cu forma *Antonius*, preluat de greci și apropiat de apel. gr. *ánthos* „floare”, semnificație datorită căreia a devenit nume creștin, răspândit apoi prin slavona bisericească la toate popoarele slave, de unde a pătruns și la români. De la același *Don* (*Dona*) s-au format num. pers.: *Donea*, *Donică*, *Donici*, *Donigă*, *Doniță*, *Donțu*, *Donuță*. Un *Doncea* (*Donciu*) grămătic e pomenit frecvent în documentele din anii 1433-1448.

Donos (Prepelita), reproduce prenumele *Donosie*, sub o formă modificată, acesta identificat cu *Dionisie*, care este explicat prin gr. *Dionysos*, ultimul fiind considerat un nume compus din *Dios* și un cuvânt tracic cu radical indoeuropean *-nys*, însemnând la origine „fiul lui Dumnezeu”. Pe de altă parte, este dedus de unii specialiști de la numele zeului antichității grecești *Diónyssos* „zeul vinului”, la romani acest zeu fiind cunoscut cu numele *Bacchus*. Atestări documentare: *Donosie*, fiul lui Iftodie (1619), *Donosie*, nepotul lui Gherasim din Bogzești (1646), *Luchian Donosi* (1822), *Vasile Donosi* (1822). **Donțu** (Biliceni Vechi, Heciul Nou, Sângerei Noi), formație onimică de la prenumele *Don* (*Dona*), acesta fiind un hipocoristic al lui *Andonie* (lat. *Antonie*), în grecește fiind apropiat de *ánthos* „floare”, devenit nume creștin. Derivate: *Donțea*, *Donțanu*, *Donțescu*. Atestări documentare: *Donțu*, șelar (1774), *Vasile Donțu* (1774).

Drăgan (Bălășești, Chișcăreni, Heciul Nou, Iezărenii Vechi, Sângerei Noi, Slăveanca), explicat prin sl. *Dragan*, dar și prin *Drag* (*Dragu*), cu suf. *-an*, identificat și el cu sl. *Drag* (comp. bg. *Draga*, *Drago*), dar care, în anumite cazuri, poate fi considerat o formație proprie pe baza adj. *drag* „iubit”, „scump”. Pe terenul limbii noastre *Drăgan* a dat naștere unei bogate serii de nume proprii personale: *Dragana*, *Draganici*, *Drăgănescu*, *Drăgănici*, *Drăgănilă*, *Drăgăniță*, *Drăgănoi(u)*, *Drăgănuș*, *Drăgănuță*. Este deosebit de frecvent atestat în documentele vechi: *Dragan*, slugă domnească (1430), *Dragan*, jude (1448), *Drăgan*, slugă domnească (1489), *Drăgan*, diac (1576), *Drăgan*, stolnic (1611),

Drăgan Tăutu, pârcălab de Hotin (1599-1623), *Drăgan*, vistiernicel (1619), *Dragan Malai* (1621). **Drăguțanu**, var. *Drăguțan* (Chișcăreni), derivat cu suf. *-anu* de la *Drăguț*, acesta fiind format cu suf. *-uț* de la *Drag* (*Dragu*). Un *Toader Drăguțanu*, unchiul Marușcăi, e menționat în 1529. Mai frecvent e atestat etimonul său *Drăguț*: *Drăguțul*, fratele lui *Drăgan* (1580), *Drăguțul*, slugă domnească (1589), *Drăguțul*, vornic (1618), *Drăguțul Bogdan*, staroste de Putna (1607-1617).

Druță (Bălășești, Chișcăreni), reprezintă la origine prenumele *Druță*, formă trunchiată a lui *Alexândruță*, acesta fiind un diminutiv al lui *Alexandru*, de la care provine o serie întreagă de alte nume de persoane, datorită fenomenului trunchierii: *Lixandru*, *Lixândrucă*, *Lixândruță*, *Lisandru*, *Sanrdi*, *Sandru*, *Sandu*, *Sănducă*, *Sănduță* ș.a. În documentele vechi este menționat cu formele: *Druțea*, slugă domnească (1554), *Druțea*, nemeș din Șendreni (1588), *Druțiul*, hotnog (1603), *Ionașco Druțul* (1598, 1600, 1607). **Duca** (Biruința, Sângerei), nume de origine greacă: *Ducas* < *doúka* „conducător”, „duce” (> lat. *dux*, *-cis* „duce”). S-a răspândit ca prenume sub influența tradiției istorice bizantine legată de numele împăratului *Constantin X Ducas*, precum și de numele martirului creștin din Metilene *Sf. Mucenic Duca*, sărbătorit în biserica răsăriteană la 24 aprilie. Stă la baza formațiilor onimice: *Duce*, *Ducea*, *Ducescu*, *Ducan*, *Duculescu*, *Ducuță*. În Transilvania e menționat în documente începând din sec. XIII-XIV, iar în Moldova din sec. XV-XVI. Apare frecvent atestat în sec. XVII-XVIII: *Duca*, mare ușar (1619-1624), *Duca*, mare stolnic (1621-1625), *Georghe Duca Voievod* (1665), *Constantin Duca Voievod* (1694), *Ion Duca*, vornic (1753), *Ionița și Lare Duca*, răzeși (1807). **Dulgheru** (Iezărenii Vechi), supranume la origine: *Dulgheru* < *dulgher* „meseriaș care execută construcții (sau elemente de construcții) din lemn; lemnar”. Termenul e frecvent menționat în documentele vechi, referindu-se la ocupația unor locuitori.

Enache (Ciuciuieni, Drăgănești, Heciul Nou), derivat cu suf. *-ache* de la *Ene* (*Enea*), acesta explicat prin *Ian*, hipocoristic recent al lui *Ion* (*Ioan*). Este menționat în documente începând din sec. al XVI-lea: *Enache* (*Ianachi*), postelnic (1594-1624), *Enachi Simion*, grecul (1593), *Enache Goian*, negustor (1623), *Enache*, vel pitar (1639), *Enache*, pârcălab de Orhei (1782). **Eftode** (Drăgănești), reproduce prenumele *Eftode* (*Eftodie*), acesta dedus din *Meftode*, o variantă a lui *Metodie*, preluat din antroponimiconul grecesc (*Methódios* < subst. gr. *méthodos* „metodă, cercetare”) și răspândit la alte popoare prin calendarul creștin. Circulă și cu formele *Evtodie*, *Evtode*, *Iftode*. Atestări documentare: *Iftodie*, vecin (1608), *Iftodie*, martor la darea unui pământ (1619), *Iftodie*, sin Stăviloaie (1709), *Iftodi*, vornic de Slobozia (1761). **Erhan** (Sângerei), nume de origine turcică, preluat de la pecenegi și cumani sau de la tătarii nogaici, explicat prin *er hán* „marele han” < *er* „viteaz”, „măreț, suprem” + *han* „principe”. Hanii turanici erau suverani ai unor *hanate* (regiuni tătaro-mongole), ai unor triburi și hoarde, comandanți de oști tătărăști. Este frecvent atestat în documentele moldovenesti, în special în cele referitoare la țin. Lăpușna și Orhei: *Erhan* din Drăsliceni (1709), *Constantin Erhan* (1756), *Ion*, *Toader și mulți alții din neamul Erhăneștilor* din părțile Galbenei (1803). **Ene** (Bălășești, Slăveanca), la origine prenume (*Ene*), explicat prin *Ián*, un hipocoristic recent al lui *Ion* (*Ioan*), nume teoforic care îl continuă pe ebr. *Yehohanan* „Iahve a avut milă”. A servit ca bază de formare a numelor de persoane: *Enache*, *Enea*, *Encea*, *Enciu*, *Enescu*, *Enică*, *Eniță*, *Enuță*, *Enuțoi(u)*. Atestări documentare: *Ene* (*Iane*) *Călugărul* (1572-1594), *Enea* (1585), *Enea*, pârcălab de Roman (1620).

Fală (Bursuceni, Chișcăreni, Prepelești), nume considerat poreclă la origine: *Fală* < subst. *fală* „mândrie”, „îngâmfare”, „trufie”. Nu dispune de vechi atestări documentare. **Fântânaru** (Prepelești), supranume la origine, arătând ocupația posesorului: *Fântânaru* < *fântânar* „persoana care face fântâni” (< *fântână* + suf. *-ar*). Recensămintele vechi atestă frecvent această ocupație a locuitorilor. **Fârnache**, var. *Fârachi* (Pepeni), derivat cu suf. *-ache* de la un presupus *Fârnea*, acesta poreclă la origine: *Fârnea* < vb. *a fârni* „a vorbi pe nas”, „a fonfâi”. Nu dispune de atestări documentare vechi. **Fetescu** (Chișcăreni, Copăceni), derivat cu suf. *-escu* de la *Feta* (*Fetea*), acesta explicat prin bg. *Feta*, hipocoristic al lui *Elizaveta*, dar și prin rom. *Feta* (*Fetea*), provenit de la apel. *fată*, onimicul având sensurile primare „copil de fată”, „copilul fetei”. Derivate: *Feteanu*, *Fetina*, *Fetion*, *Fetuță*. Atestări documentare: *Fetea*, fiica lui Hărman (1516), *Feta*, stăpână în Brudurești (1592), *Fete*, slugă domnească (1495), *Fete Brătulescu* (1465), *Fetea Gotcă*, pârcaș (1469-1484), *Fetea Negru*, boier (1440-1444), *Fetion*, vătav (1559). **Floreac** (Cubolta), derivat cu suf. *-ac/-eac* de la *Florea*, acesta dedus din apel. rom. *floare*, dar corelat și cu lat. *Florus* și *Flora* (zeița florilor), precum și cu gr. *Floros*, acestea având un radical italic *flo-*, reprezentat în latină de *flos*, *floris* „floare”. Etimonul *Florea* a dat naștere pe teren românesc numelor de familie: *Florea*, *Florescu*, *Florică*, *Floriță*, *Florea*, *Florache*. Atestări documentare: *Florea*, tatăl lui Ion (1467), *Florea*, slugă domnească (1495), *Florea*, pitărel (1597), *Florea*, ceașnic (1606, 1609), *Florea*, hânsar (1620, 1621), *Floriță*, medelnicer (1614, 1618), *Toma Florescu*, diac (1554). **Foca** (Chișcăreni, Iezărenii Vechi), nume personal la origine (*Foca* < gr. *Foca* < *foca* < lat. *focus* „foc”, „lumină”), preluat din antroponomia bizantină, unde se răspândise prin tradiție istorică datorită împăratului *Foca* și, mai cu seamă, sub influența unor sfinți martiri: 1. *Sf. Mucenic Foca*, făcătorul de minuni, celebrat la 22 septembrie; 2. *Sf. Mucenic Foca* din timpul domniei împăratului roman Traian, sărbătorit în biserica orientală la 23 iulie; 3. *Sf. Mucenic Foca*, supranumit Grădinarul, din Sinopa, cinstit în biserica orientală la 21 decembrie și în cea apuseană la 5 martie. Derivate onimice: *Focan*, *Focaș*, *Foce*, *Focșa*, *Focșanu*, *Foculescu*. Atestări documentare: *Foca*, preot în Târgul Siret (1592, 1610), *Foca*, egumen (1711), *Foca*, călugăr (1763). În mitologia noastră populară *Foca* este ocrotitorul de foc, purtătorul de lumină.

Focșa (Chișcăreni, Drăgănești), derivat onimic cu suf. *-șa* de la *Foca*, acesta de origine bizantină (vezi *Foca*). Derivate: *Focșanu*, *Focșenescu*. Atestări documentare: *Focșa*, slugă domnească (1586), *Focșa*, fiul lui Petriceico (1602), *Focșa*, fiul Cătălinei (1610), *Focșa*, preot din Cotnari (1612), *Toader Focșa* (1622). **Focșanu**, var. *Focșan* (Dumbrăvița), derivat cu suf. *-an(u)* de la *Focșa*, acesta, la rândul său, fiind un derivat cu suf. *-șa* de la *Foca* (< gr. *Foca*: vezi *Foca*, *Focșa*). Derivate: *Focșenescu*, *Focșenoiu*. **Fodor**, var. *Fădor* (Copăceni, Sângerei), preluat din antroponomia slavă orientală (comp. rus., ucr. *Fiodor*; *Fodor*, echivalente ale lui *Teodor*; *Toader*). Atestări documentare: *Fădor*, slugă domnească (1521), *Fădor*, vătaman (1598), *Fădor Răspop* (1603), *Fodor*, slugă domnească (1604), *Fodor*, nepot Marinei (1624). **Fornea** (Chișcăreni, Heciul Nou), nume comparat cu: 1. gr. *Fornis* (*fornos* „cuptor”); 2. tc. *furungi* „brutar”. Se pare că avem de a face, mai degrabă, cu o poreclă: *Fornea*, derivat regresiv de la vb. *a fornăi* „a sforăi”, „a fonfâni”, *fornea* însemnând „cel care sforăie”, „cel care fonfânește”. **Fotescu** (Bilicenii Vechi, Prepelești, Sângerei Noi), derivat pe teren propriu cu suf. *-escu* de la *Fotea*, acesta

considerat de origine bulgară (*Foti, Fotjo, Fotea*) sau greacă (*Photínos. Photeínós*). Numele grecești sunt explicate prin subst. *phos, photos* „lumină”, dar și prin adj. *photeinos* „luminos, strălucitor”. Devenite nume creștine, acestea s-au răspândit la popoarele europene, inclusiv la bulgari și la noi, direct sau prin intermediu slav. *Fotea* a dat naștere în antroponimia noastră variantelor și derivatelor: *Fotache, Fotescu, Fotea, Fotia, Fotin, Fotina, Fotinică*. Documentele vechi atestă numele: *Foti* (1589), *Foti*, ginerele lui Gliga pușcaș, martor în Hotin (1619), *Fote* din Sămășcani, țin. Orhei (1724), *Fotache*, martor în Ciocâlneni, țin. Orhei (1796). **Frumosu** (Pepeni), supranume la origine, referindu-se la aspectul fizic plăcut al celui desemnat, format de la adj. *frumos* „care place”, „plăcut”, „bine apreciat moral, estetic”. Derivate: *Frumusache, Frumușanu, Frumușelu*. Atestări documentare: *Frumușelul*, seliște unde a fost Frumușelul (1452), *Frumușelul*, jude (1546), *Vasile Frumușanu* (1610). **Frumusache** (Țiplești), derivat cu suf. *-ache* de la *Frumosu*, interpretat și ca variantă deformată a lui *Furmuzache* (< gr. *Frumuzakis*). Vezi și *Frumosu*, de la care sunt formate numele de persoane *Frumușanu* și *Frumușelu*.

Gafton (Biruința), din pren. *Gafton*, hipocaristic al lui *Agaton*, explicat din gr. *agathós* „bun”, „prețios”. În antroponimia românească nume. pers. masc. *Agaton* e cunoscut din 1407, iar num. fem. *Agata* din 1440. A pătruns la noi prin calendarul ortodox greco-slav. Din aceeași familie fac parte: *Agafia, Gafia, Gafiță, Gafița. Sfântul Mucenic Agaton* e sărbătorit în biserica creștină la 22 august. **Gaidău** (Rădoaia), poate fi explicat prin bg. *Gaidov*, dacă nu cumva reprezintă un nume deformat, adaptat în limba rusă, cu *h > g*, precum e *Haidău*, la baza căruia sta apel. *haidău* (< ung. *hajtó*) „paznic la vite” și „om tânăr și voinic, dar nu tocmai bun de muncă”, onimicul fiind în acest caz o poreclă la origine. **Ganea**, var. *Gane* (Bobletici, Chișcăreni, Flămânzeni), explicat etimologic în mod diferit: 1. bg. *Gane*; 2. hipocoristic al lui *Gheorgan*, derivat al lui *Gheorghe*, rezultat prin afereza lui *Gheor-*. De la *Ganea* au fost formate numele de familie: *Gancea, Ganciu, Gănescu*. Atestări documentare: *Ganea*, căpitan (1470), *Ganea*, fiul Sofroniei (1601, 1604), *Ion Ganea*, stolnic (1617), *Gane*, slugă domnească (1554), *Ionașco Ganea*, vistiernicel (1597). **Găleanu** (Biliceni Vechi, Iezărenii Noi, Rădoaia), derivat cu suf. *-anu/-eanu* de la *Gal(u)*, acesta de origine greacă, prescurtare de la *Galaction* (comp. subst. gr. *gála, gálaktos* „lapte”, de unde gr. *galaxias* „de lapte” > fr., rom. *galaxie* „grupare uriașă de stele”, galaxia fiind denumită la noi *Calea Lactee* și *Calea Laptelui*). Derivat de la *Gal(u)* este și *Gălescu*. În documente este menționat: *Gal*, seliștea lui Gal în țin. Tigheci (1441), *Galul*, poiana lui Galul (1585). **Gârbea** (Chișcăreni, Dumbrăvița), interpretat ca poreclă la origine: 1. din reg. *gârb* „cocoasă”, „gheb”, cu suf. *-ea*, sau 2. din reg. *gârbă* „povară”, „greutate”, cu suf. *-ea* (comp. expresia *a sta gârbă* „a stăruii supărător”, „a sta ca o povară în spate”, „a bate capul cuiva”). Vezi și *Gârbu*. **Gârbu** (Chișcăreni, Flămânzeni, Iezărenii Vechi, Sângerei), poreclă la origine: *Gârbu* < *gârb* „cocoasă”, „gheb”, onimicul referindu-se la o persoană cocoșată, cu gheb în spate. Din aceeași familie fac parte și antroponimele: *Gârban, Gârbea, Gârbescu, Gârbovu*. Documentele vechi atestă numele: *Gârban* (1606), *Andreica Gârbăscu*, stăpân în Gârbești (1578-1585), *Maxim Gârbea*, pârgar din Roman (1580-1588), *Manoil Gârbovu*, boier de divan (1440-1450). **Gherasim** (Drăgănești), identic cu prenumele *Gherasim*, explicat prin gr. *Gherásimos* „respectabil, onorabil”, care a pătruns în latină cu forma *Gherasimus*, apoi și în limbile slave, în sârbo-croată *Gherasim* fiind cunoscut din sec. al XIII-lea, iar în ucraineană

din sec. al XIV-lea. La noi a fost înregistrat și cu formele *Gherasân*, *Gherasin*, *Gherasă*. Este frecvent atestat în documentele vechi: *Gherasim*, slugă domnească (1517), *Gherasim*, călugăr (1529), *Gherasim* din Șendreni (1574), *Gherasim Roșca* (1624), *Gherasea*, fiul lui Tâmpa vătav (1601). **Gherman** (Bilicenii Noi, Bursuceni, Chișcăreni, Drăgănești), reproduce prenumele *Gherman*, preluat din latină (*Germanus* < *germanus* „frate (și soră) bun, drept”, figurat „veritabil”, „autentic”) și răspândit ca nume creștin la toate popoarele din estul și vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Atestări documentare: *Gherman*, vătăman (1422), *Gherman*, fântâna lui Gherman, în țin. Lăpușna (1429), *Gherman*, pârcălab de Cetatea Albă (1481-1485), *Gherman*, vătav din Ghermănești (1588), *Gherman*, postelnic (1606), *Gherman*, ieromonah (1614), *Gherman*, răzeș din Pojoreni, țin. Lăpușna (1655). **Ghervas**, var. *Ghervasă* (Pepeni, Sângerei), reprezintă prenumele *Ghervasio*, rar întâlnit astăzi, având și o etimologie nesigură, versiunea cea mai probabilă fiind gr. *Gervasios*, care, după unii specialiști, ar trebui apropiat de vb. *gerúo* „a celebra”, iar după alții, de adj. *gerousios* „caracteristic vârstnicilor”, „respect”, „onoare”. A fost răspândit prin biserica creștină la popoarele din estul și vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Apare și ca prenume feminin. Atestări documentare: *Ghervasio*, preot (1433), *Ghervasio*, monah, sihastru la mănăstirea Râșca (1598), *Ghervasio*, egumen al mănăstirii Galata (1604-1605), *Ghervasio*, aprod din Iași (1615), *Ghervase*, hotarnic în Ciuciuleni, țin. Lăpușna (1616), *Ghervasio*, fiica Agafiei (1597, 1602), *Ghervasio*, fiica Dumșei (1601).

Gobjilă (Dumbrăvița, Flămânzeni, Mărinești), pare să fie o poreclă la origine, formată cu suf. augmentativ *-ilă* de la vb. *a gobji* (*a gâbji*, *a gâbji*) „a înhăța”, „a apuca”, „a pune mâna”, „a prinde pe cineva”. Să se compare și alte formații de acest fel: *Bușilă*, *Fugilă*, *Mândrilă*, *Sucilă*. În documente apare menționat și cu forma *Hobjila* (sec. XVIII-XIX). **Golea** (Sângerei), poate fi explicat: 1. prin bg. *Gole*, variantă a lui *Golo*, acesta hipocoristic al lui *Dragol* sau *Negol*; 2. prin adj. rom. *gol*, cu suf. *-ea*. Derivate: *Goleanu*, *Golescu*, *Golia*. **Goleanu** (Chișcăreni), derivat cu suf. *-anu/-eanu* de la *Golea*, explicat prin bg. *Gole* (*Golo*), dar și prin adj. rom. *gol*. Din *Golea* a fost format numele de familie *Golescu*, cu suf. *-escu*. **Goraș** (Bilicenii Vechi, Prepețița, Sângerei), derivat cu suf. *-aș* de la *Gore* (*Gorea*) sau hipocoristic al lui *Grigoraș*. Face parte din familia onimică a lui *Grigore*, nume calendaristic de origine greacă (vezi *Gorea*). Nu dispune de atestări documentare foarte vechi. **Gorea**, var. *Gore*, *Gorie* (Bălășești, Chișcăreni, Cubolta, Flămânzeni, Sângerei), la origine hipocoristic al lui *Grigore*, creat prin afereza primei silabe (*Gri*). *Grigore* este de origine greacă (*Grigórios* „treaz”, „activ”, „rapid”, „iute”), fiind atestat și în latină (*Grigorius*, *Glegorius*), răspândit apoi prin biserica creștină la popoarele din estul și vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea. Pe terenul limbii române a dezvoltat o bogată serie de forme și variante derivate: *Grigoran*, *Grigorescu*, *Grigorașcu*, *Grigorcea*, *Grigoriță*, *Grigoruță*, *Gligoran*, *Gligoraș*, *Gligoruță*. *Gorea*, cu variantele *Gore*, *Gorie* și derivatul *Gorcea*, apare frecvent menționat în documentele vechi: *Gorcea*, slugă domnească (1576), *Gorcea*, fiul lui Isac Udrea (1599), *Gorcea*, păhărnice (1604, 1620), *Gorie*, boier (1659), *Gorie*, șetrar (1662), *Andrei Gore* (1776), *Gorea*, răzeș (1774). **Grăjdieru** (Chișcăreni, Copăceni, Sângerei), supranume la origine, referindu-se la ocupația posesorului: *Grăjdieru* < *grajdier* „îngrijitor sau paznic la grajd” (< *grajd* + suf. *-ier*). Documentele vechi atestă un derivat înrudit etimologic

cu numele discutat – *Grăjdean (Grăjdianu)*: *Grăjdean*, martor (1587), *Grăjdean*, diac (1601), *Apostol Grăjdianu* (1640). **Grigoreac** (Bursuceni, Chișcăreni), derivat cu suf. *-ac/-eac* de la *Grigore*, unul dintre cele mai răspândite prenume în antroponimia noastră. Face parte din aceeași familie onimică cu: *Grigor*, *Grigorescu*, *Grigoriu*, *Grigoran*, *Grigoraș*, *Grigorașcu*, *Grigorcea*, *Grigoriță*, *Grigoruță*, *Grigoroiu*, *Grigoroaie*. Nu dispune de atestări documentare foarte vechi. **Grițcu**, var. *Hrițcu* (Drăgănești, Sângerei), identificat cu ucr. *Грицько*, hipocoristic al lui *Григорій*, având forma adaptată pe terenul limbii române. Un *Hrițco* diac scrie un act domnesc din 1597. **Grumeza** (Drăgănești), supranume sau poreclă la origine, având la bază apel. *grumaz* „gât”, prin extensiune „cerbice”, „ceafă”. De la o variantă *Grumaz* este format numele de familie *Grumăzescu*, iar de la *Grumeza* derivatele *Grumezeanu* și *Grumezescu*. Atestări documentare: *Ion Grumaz (Grumază)*, vornic al Țării de Sus (1574), *Grumază*, staroste de Cernăuți (1520), *Grumazea*, vel armaș (1657). **Guțanu** (Cubolta, Pepeni, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-anu* de la *Guțu*, acesta fiind la origine un hipocoristic al lui Gheorghe (sau al lui Grigore). Vezi și *Guțu*. **Guțu** (Cubolta, Heciul Nou, Pepeni, Sângerei, Sângereii Noi), hipocoristic dedus din mai multe prenume: *Gheorguțu (Gheorguță)*, *Grigoruțu (Grigoruță)*, *Negruțu (Negruță)*. Pe terenul limbii noastre a servit ca bază de formare a numelor de familie: *Guțan(u)*, *Guțescu*, *Guțuleanu*, *Guțuleac*, *Guțulescu*. Pentru *Guțu(l)* dispunem de atestări documentare vechi: *Guțul*, fratele lui Guga (1573), *Guțul*, vătăman (1586), *Guțul* din Vârtop (1608), *Sandu Guțul* din Rădeni, țin. Orhei (1759). **Guțuleac** (Sângerei, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-ac* de la *Guțu(l)*, acesta fiind la origine un hipocoristic al lui *Gheorghe (Gheorguță)* sau al lui *Grigore (Grigoruță)* etc. Vezi și *Guțu*.

Hadârcă (Bilicenii Vechi, Ciuciuieni, Copăceni, Sângerei, Sângereii Noi), poate fi pus în legătură cu apel. reg. *hadârcă* „băta ciobanului” și *hădarcă* „hădărag”, „component de lemn al năvodului”, fig. „bărbat înalt și puternic” (comp. ucr. reg. *zaidarka* „bătă”, „hădărag”). **Hanganu** (Drăgănești, Dumbrăvița, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-anu* de la toponim. *Hangu*, sat în jud. Neamț, pe teritoriul căruia se află *Mănăstirea Hangu*, ctitorie a domnului Miron Barnovschi (sec. XVII). Antroponimul *Hanganu* indică originea locală a unui locuitor. Nu se exclude și o altă etimologie a numelui de familie: derivat cu suf. *-anu* de la antrop. *Hangu*, acesta provenit din apel. *hang* „instrument (sau parte de instrument) muzical care servește pentru a ține acompaniamentul”. **Harabagiu** (Drăgănești, Sângerei), supranume la origine: *Harabagiu* < apel. reg. *harabagiu* (< tc. *arabaci*) „meșterul care face harabale”, „căruțaș”; *haraba* (< tc. *arba*, *araba*) „căruța mare, cu loitre, folosită pentru a căra grânele și fânul de pe câmp”. În recensămintele vechi locuitorii unor sate sunt desemnați onimic cu acest termen. **Harea** (Bilicenii Vechi, Bursuceni), hipocoristic al prenumelui *Haralampie*, explicat prin gr. *Haralampios*, acesta dedus din subst. gr. *hará* „bucurie, încântare” și radicalul *lamp-* al vb. *lampo* „a lumina”, „a străluci”. A devenit prenume creștin și a fost răspândit la popoarele slave de sud (sec. XIV) și cele de răsărit (sec. XV), la noi fiind cunoscut din sec. al XVII-lea. Atestări documentare: *Hare* din Verejeni (1637), *Elie Harea* din Bravicea (1719), *Hare* din Suruceni (1732), *Simion Hare* (1729), *Toma Harea* (1774). **Harghel** (Bălăești, Copăceni), variantă modificată prin afereză și metateză a lui *Arhanghel*, prenume la origine, astăzi ieșit din uz, explicat din gr. *Arhángelos*, preluat cu forma *Arhangelus* și răspândit la unele popoare prin limbile de cult greacă

și latină. Sensul actual al termenului ecleziastic *arhanghel* este „căpetenie a îngerilor”. Atestări documentare: *Dumitrașco Harghel* (1709), *Grigoraș Harghel* (1724), *Mihai Harghel*, răzeș din Ignăței (1786). **Hasnăș**, var. *Hasnaș*, *Hăснаș* (Chișcăreni, Sângereii Noi), derivat cu suf. *-aș/-ăș* de la un presupus antroponim *Hasnă*, dedus din apel. *hasnă* (*haznă*) „tezaur”, „local unde se păstrează un tezaur”, *Hăснаș* însemnând la origine „administrator al unui tezaur”. Atestări documentare: *Hasnăș*, sat unde a fost Hasnăș (1459), *Hasnăș*, tatăl lui Toader Hasnaș (1491), *Condrea Hasnăș* (1605), *Vasile Hasnăș* (1624-1625). **Hâncu** (Bilicenii Noi, Drăgănești), nume de origine slavă, din bg. *Гънко* (*Ганко*), hipocoristic al lui *Драган* sau *Георган*. Derivate: *Hâncea*, *Hânceanu*, *Hâncotă*. Atestări documentare: *Hanco*, preot (1464), *Hanco* (*Hâncul*), ceașnic (1473), *Hanco Golăi* (1546), *Mihalcea Hâncu* (1677), *Grigoraș Hâncu*, postelnic (1723), *Miron Hâncu*, căpitan (1723), *Samuil Hâncul* (1806). **Hârjău** (Bobletici), probabil un derivat augmentativ cu suf.

-ău de la *Hârjă(e)*, explicat prin apel. *hârj*, *hârjă* (*hâj* < pol. *huż*, ucr. *хужа*) „bordei, colibă”, „casă mică și sărăcăcioasă”. Un *Bodea Hirje*, boier, stăpân în Balomirești, este menționat documentar în 1442. Să se compare însă și bg. *Ghirjo*, *Ghirdjo*, diminutiv al lui *Ghiro*, acesta hipocoristic al lui *Arghir*. **Herghelegiu** (Bobletici, Ciuciuieni), supranume la origine: *Herghelegiu* < apel. *herghelegiu* (< tc. *hergeleci*) „îngrijitor sau paznic la o herghelie”; *herghelie* (tc. *hergele*) „cârd (grup) mare de cai”, „crescătorie de cai”. Recensământul din 1774 atestă frecvent numele acestei ocupații. **Herța**, var. *Herțea* (Bilicenii Noi, Flămânzeni), poate fi considerat un nume abreviat de origine ungară (*Herczeg*) sau germană (*Herzog*). Atestări documentare: *Herțea*, tatăl lui Filip și Nichifor (1488), *Herțea*, slugă domnească (1596), *Daniel*, *protopop Herțeg* (1516), *Simion Herțeg* (1621), *Toader Herțul* (1610), *Gulcioaie*, fata *Herții* (1699). **Holban** (Bilicenii Noi, Chișcăreni, Cubolta, Slăveanca), derivat cu suf. *-an* de la antrop. *Hoalbă* sau *Holbea*, porecle de la vb. *a holba* „a deschide ochii tare (de spaimă, de mirare, de curiozitate)”. Documentele istorice și recensămintele vechi atestă frecvent acest nume de familie: *Cârste Holban* (1774), *Andrieș Holban* (1788), *Dămian Holban* (1803), *Ștefan Holban* (1815).

Iamandi (Bălășești), nume preluat din bulgară (*Iamandi*) sau direct din greacă (*Iamantis*), aici antroponimul fiind considerat o abreviere a lui *Diamantis*, explicat prin „diamant”. Denumiri de pietre prețioase reprezintă la origine și prenumele: *Margareta* (lat. *margarita* „perlă”), *Smaralda*, *Smaranda* (gr. *smáragdos* „strălucire”), *Perla* (it. *perla*, fr. *perle* „piatră prețioasă de culoare argintie”). Derivate: *Iamandache* (*Imandachi*), *Iamandescu*. Atestări documentare: *Iamandi*, serdar de Orhei (1617), *Iamandi*, pârcălab de Hotin (1620), *Ștefan Iamandi*, biv pitar (1757), *Iamandi*, biv vel medelnicer (1757), *Iamandi*, cămăraș din Fuzăuca, țin. Orhei (1790), *Toader Iamandi*, paharnic (1792). **Ichim** (Bobletici), nume cu formă populară corespunzător prenumelui *Echim*, echivalentul lui *Ioachim*, acesta continuând numele biblic de origine ebraică *Iehojakim*, care ar semnifica „Iahve a ridicat, a înălțat”. Atestări documentare: *Ichim*, fratele lui Stan (1503), *Ichim*, fratele lui Toader (1533), *Ichim* din Turbănești (1617), *Ichim*, stăpân al unei părți de moșie din țin. Orhei (1786). **Ifrim** (Dumbrăvița, Flămânzeni), este o variantă populară a prenumelui *Efrem*, acesta de origine ebraică, dedus din vb. *phareh* „a fructifica”, „a avea rod”, „a rodi”. A pătruns în onomastica creștină, de unde s-a răspândit

prin intermediu greco-slav la mai multe popoare europene. Atestări documentare: *Iflim*, fiul lui Petriman (1560), *Ifrim* vistiernic (1621), *Ifrim*, fratele lui Ionașco (1624), *Ifrim Iurcu* (1808). **Ilașcu** (Bălășești), formație cu suf. *-așcu* de la *Ile* (*Ilea*), hipocoristic al lui *Ilie*. Un *Ilașcu* mazil din Năpădeni, țin. Orhei, e menționat în 1779. Etimonul *Ilea* apare frecvent atestat documentar încă din sec. al XV-lea: *Ilea*, vistier (1455-1456), *Ilea Stravici*, diac (1468-1474), *Ilea Huru*, comis (1471-1507), *Ilea*, slugă domnească (1490). **Ionescu** (Drăgănești, Flămânzeni, Slobozia-Măgura), derivat cu suf. *-escu* de la prenumele *Ion* (*Ioan*), unul dintre cele mai răspândite nume de botez în antroponomia românească. Este și unul dintre cele mai vechi nume la români, atestat documentar încă din sec. al XIV-lea. Deosebit de numeroase sunt derivatele și hipocoristicele formate de la acest nume. Menționăm aici doar câteva formații care pornesc de la varianta de bază *Ion*: *Ionaș*, *Ionache*, *Ionașcu*, *Ioncu*, *Ioncea*, *Ionciu*, *Ionel*, *Ioneț*, *Ionică*, *Ionilă*, *Ioniță*, *Ionuș*, *Ionuț*, *Ionuță*. Derivatul *Ionescu* își face apariția în documente începând din sec. al XIX-lea. **Iordan** (Dumbrăvița), reproduce prenumele *Iordan*, dedus din gr. *Iordanes*, acesta preluat din ebraică, aici având semnificația „două râuri”, „râu cu două izvoare”, răspândit în religia creștină datorită tradiției legate de râul sacru Iordan, în care a fost botezat Iisus. În antroponomia românească a dezvoltat o bogată serie de nume și forme onimice: *Iordana*, *Iordănoiu*, *Iordănoaie*, *Iordache*, *Iordăchel*, *Iordăchiță*, *Iordăchioaie*, *Iordăneasă*, *Iordănescu*, *Iordăchescu*. Dintre numele menționate o mai mare frecvență de atestare documentară se bucură derivatul în *-ache*: *Iordache*, aprod (1617-1618), *Iordache*, diac (1617-1623), *Iordachi*, pârcălab (1617), *Iordache cel Bătrân*, vistier (1608), *Iordachi Cantacuzino*, vornic, vistier (1742, 1750). **Iorga** (Chișcăreni, Sângerei), explicat prin gr. *Iorgos*, variantă a lui *Georgios*, dar și prin rom. *Iorga*, hipocoristic al lui *Iordache*, etimoanele onimice având la bază subst. gr. *georgós* „agricultor, țăran”. Să se compare și bg. *Iorgo*. Derivate și forme românești de la *Iorga*: *Iorgu*, *Iorgovan*, *Iorgulescu*, *Iorguță*. Atestări documentare: *Iorgu*, martor la vânzarea unei părți de moșie (1597), *Iorga* (*Gheorghe*) din Bunești (1597), *Iorga*, postelnic (1617), *Iorga*, vistiernic (1643). **Isac** (Rădoaia, Sângerei), nume biblic de origine ebraică: *Isaak* (*Yshaq*) „omul care are legământ cu Dumnezeu”. A fost preluat și răspândit la popoarele europene întru pomenirea unor martiri creștini. Derivate: *Isaghe*, *Isăchiscu*, *Isăceanu*, *Isăcescu*, *Isăchioaie*. Este frecvent atestat în documentele vechi: *poiana lui Isac*, la Umor (1491), *Isac*, vistiernic (1491-1508), *Isac*, fiul lui Stăvilă (1527), *Isac*, pârcălab de Hotin (1546), *Isac*, diac (1610), *Isac Bilava* (1657), *Isac*, diacul din Dișcova, țin. Orhei (1618), *Isac*, om bătrân din târgul Lăpușna (1768). **Isofi** (Cubolta), reproduce prenumele *Iosif*, având o formă modificată prin metateza *os* > *so*. Etimologic *Iosif* este explicat prin ebr. *Yosef* „Dumnezeu a dat, a adăugat” și apropiat de vb. *yasof* „a adăuga”. Devenit nume creștin, a fost răspândit prin intermediar greco-slav la popoarele din estul și vestul Europei, la noi fiind cunoscut din sec. al XV-lea, având formele *Iosif* și *Iosip*: *Iosif*, mitropolit al Moldovei (1407, 1408), *Iosif*, fiul lui Crăciun din Belcești (1414), *Iosif*, schitul lui Iosif (1535), *Iosif*, diac (1597), *Iosip*, din Mircești (1605), *Iosip Veveriță* (1580). Arealul Sângerei dispune și de un toponim *Iosupu* (*Isopu*). **Istrate** (Rădoaia), reproduce într-o formă modificată prenumele *Eustratie*, preluat din onomastica grecească, aici *Eustrátios* (*Eustrátos*) fiind considerat un compus din *eú* „bun” și *stratos* „soldat”, „armată”, având semnificația „soldat apărător al lui Iisus”. Forme și derivate onimice: *Istrat*, *Istratie*, *Istrati*, *Istrățeanu*, *Istrățescu*, *Strate*, *Strati*, *Stratu*, *Strățan*, *Strățilă*, *Strățiță*, *Strățuță*. Atestări documentare:

Istratie, călugăr (1597), *Istrate*, fratele lui Toader (1606), *Istratie*, preot domnesc în târgul Orhei (1646), *Istrate* și rudele sale din țin. Soroca (1652), *Istratie Mânzatul* din Inești, țin. Orhei (1670), *Istrate*, vornic de Boșcana (1792). **Iurcu** (Prepeleța, Sângerei Noi), la origine o formație pe terenul limbilor slave: *Iurii* + suf. *-co*; comp. bg. *Юрко*, pol. *Jurko*, ucr. *Юрко* (diminutiv al lui *Юпию*). Atestări de nume în documentele basarabene: *Sandu Iurcu*, răzeș din Bravicea (1719), *Eftimie Iurcu*, schimonah (1807), neamul iurculeștilor – Grigoraș, Ifrim, Antohi și Ioniță *Iurcu*, ctitori ai Mănăstirii Țigănești din țin. Orhei (1808). **Ivancea** (Slobozia-Chișcăreni), derivat cu suf. *-cea* de la antrop. *Ivan*, răspândit în unele regiuni istorice ca nume de familie sau preluat din antroponomia bulgară, aici având formații onimice ca *Ivancea*, *Ivancio*, *Ivancev*, *Ivanciov*, *Ivanciovski*. Documentele vechi atestă frecvent numele *Ivan* și *Ivanco*, începând din sec. XIV-XV, și mai rar *Ivancea*, cu începere din sec. al XVI-lea. Un sat *Ivancea* din țin. Orhei e menționat în 1638. **Izvoreanu** (Bobletici), derivat cu suf. *-eanu* de la top. *Izvor*, probabil un nume de sat, antroponimul arătând originea locală a posesorului. Modelul derivativ în *-anu/-eanu*, cu bază toponimică de formare, este destul de productiv în antroponomia noastră: *Brăileanu*, *Cojușneanu*, *Durleșteanu*, *Lozovanu*, *Măgureanu*, *Prahoveanu*, *Soroceanu*.

Jacotă (Pepeni, Sângerei Noi), explicat în dicționarele onomastice prin apel. *jac* „jaf, pradă”, cu suf. *-otă*. Nu se exclude însă și o altă etimologie: derivat cu suf. *-otă* de la un antrop. *Jacu* (*Jăcu*, *Jecu*); comp. bg. *Jaco*, *Jeco*, considerate forme hipocoristice ale unor prenume. Documentele vechi atestă antroponimul *Jac*: satul lui *Jac* pe Siret (1448), sat unde a fost *Jac Ivanciu* (1528), *Jac*, fiul lui Cămărici (1606), *Onea Jac*, fiul Anușcăi (1588). **Jalbă** (Biliceni Vechi, Heciul Nou), supranume sau poreclă la origine: *Jalbă* < apel. *jalbă* „plângere, reclamație”. Documentele atestă și forma *jalobă*: *Nicolae Jalobă*, din Cotuijeni, țin. Orhei (1724), *Gheorghe Jalobă*, din Fuzăuca, țin. Orhei (1790). **Jigău** (Bălășești, Pepeni), derivat cu sufixul augmentativ *-ău* de la num. pers. *Jiga*, la origine hipocoristic unguresc de la *Zsigmond* (*Sigismund*). Derivate: *Jiglea*, *Jigleanu*, *Jiglescu*. Nu dispune de atestări documentare vechi. **Jiglea** (Copăceni), poate fi un derivat cu suf. *-lea* de la num. pers. *Jiga*, hipocoristic unguresc al lui *Zsigmond* (*Sigismund*). Să se compare și alte formații în *-lea*: *Bârlea*, *Burlea*, *Giuglea*, *Miclea*, *Triflea*. De regulă, formantul *-lea* se adaugă la teme scurte, alcătuite dintr-o singură silabă. **Jitariuc** (Drăgănești), derivat cu sufixul ucrainean *-uk/-iuk* de la apel. reg. *jitar* (< ucr. *житар*) „paznic la poarta țarinei”, „paznic de câmp”. Vezi și *Jitaru*. **Jitaru**, var. *Jitari* (Cubolta), formație onimică de la apel. reg. *jitar* (< ucr. *житар*) „paznic la poarta țarinei”, „paznic de câmp”, supranume la origine. Derivate: *Jitărel*, *Jitariuc*. **Josan** (Biliceni Noi, Sângerei Noi), derivat cu suf. *-an* de la antrop. *Josu*, acesta supranume sau poreclă la origine, referindu-se la un bărbat de statură mică, joasă, în opoziție cu *Lungu* „bărbat înalt”. Nu dispune de atestări documentare vechi.

Lavric (Chișcăreni, Sângerei Noi), derivat cu suf. *-ic* de la *Lavru*, cognomen latin *Laurus* < *laurus* „laur”, existent și în antroponomia slavă (bg. *Lavur*, rus. *Lavr*, pol. *Lawra*). Forme și derivate din aceeași familie onimică: *Laur*, *Laurian*, *Laurescu*, *Laurențiu*. În documentele vechi este menționat frecvent cu forma *Laur*: (sat) unde trăiește *Laur* (1443), *Laur*, tatăl lui Cozma (1592), *Laur*, tatăl lui Ion (1600), *Laur* (1623). **Lazu** (Chișcăreni, Dumbrăvița), explicat fie prin bg. *Lazo*, fie prin gr. *Lazos*, fără a exclude o formație din Lazăr, prin reducere fonetică în final. Variante: *Lazo*, *Laze*. Este menționat în documentele din sec. XVI-XVII. **Leonte** (Slobozia-Măgura), prenume la origine,

nume personal augural: gr. *Leontios*, formă diminutivă a subst. *leon*, *leontos* „leu”; lat. *Leontius*, derivat al subst. *leo*, *leonis* „leu”. În credința vechilor popoare, în mitologia greacă și credința creștină leul, regele animalelor, simboliza puterea supremă. Forme și derivate onimice: *Leontaru*, *Leonti*, *Leontie*, *Leontin*, *Leontina*. Atestări documentare: *satul lui Leonti*, pe Prut (1446), (*sat*) *unde a fost Leonte* (1529), *Leontar*, tatăl lui Dositei (sec. XVII), *Leont*, fost vameș (1552), *Tudor Leontin* (1558), *Leunti*, răzeș din Vădeni, țin. Orhei (1807). **Leordă** (Bursuceni), are la bază termenul botanic *leordă* (variantă a lui *leurdă*) „plantă erbacee din familia liliaceelor, cu miros de usturoi”. Derivate: *Leurdeanu*, *Leurdeasă*, *Leurdiș*. Atestări documentare: antrop. *Leurdă* (1665), *fântâna lui Leurdiș* (1456-1462), top. *Leorda*, sat în jud. Botoșani (sec. XVII), *Leurdești*, sat în țin. Covurlui (sec. XVI), *Leordoia*, sate în rn. Călărași și Ungheni (R.M., sec. XIX). **Leșanu** (Iezărenii Noi), derivat cu suf. *-anu* de la un precedent *Leșu*, acesta de origine bulgară (*Leșo*, hipocoristic al lui *Aleko*) sau de la un top. *Leșu* (atestat în Ardeal). Nu se exclude nici proveniența etnonimică a numelui de persoană: *Leșanu* < antrop. *Leșu* < etnon. *leș*, variantă a lui *leah* (pl. *leși*) „polonez”. Compară toponimele: *Drumul Leșilor*, țin. Tigheci, *Drumul Leșului*, țin. Lăpușna (1780). **Loghin** (Bălășești), reproduce prenumele *Loghin*, preluat din calendarul creștin greco-slav, în antroponimia grecească *Loginos* a pătruns din latină, unde *Longinus*, derivat de la adj. *longus*, avea semnificația „cel care este lung; lungul”. Derivate: *Loghinescu*, *Lovinescu*. *Loghin* este frecvent atestat în documentele vechi: *Loghin*, slugă domnească (1572), *Loghin*, stolnicel (1591), *Loghin* din Mircești (1624), *Loghin*, biv pârcălab (1677), *Loghin*, preot în Orhei (1689), *Toader Loghin*, postelnic (1623). **Luca** (Chișcăreni, Flămânzeni), corespunde prenumelui *Luca*, explicat prin gr. *Lukás*, apropiat de lat. *Lucius*, acesta dedus din *lux*, *lucis* „lumină, claritate”, fiind înrudit cu gr. *leukos* „alb”, „blond”. Este pus și în legătură cu cognomenul lat. *Lucanus*, care indică proveniența locală a purtătorului – „din Lucania”, *Lucania* fiind denumirea unei regiuni din sudul Italiei. Devenit nume calendaristic creștin, și datorită numelui evanghelistului Luca (*Lukás*), este răspândit în Europa, fiind atestat mai întâi la greci, apoi la slavi, prin intermediul cărora a ajuns și la români. Din aceeași familie onimică fac parte antroponimele: *Lucaci*, *Lucan*, *Lucaș*, *Luca*, *Lucescu*. Atestări documentare: *Luca*, comis (1446), *Luca*, călugăr (1463), *Luca*, pârcălab de Cetatea Albă (1464-1476), *Luca*, slugă domnească (1546), *Luca*, pârcălab de Roman (1548-1587), *Luca*, preot la Mănăstirea Sucevița (1615), *Luca Sprânceană* (1617). **Lupașcu** (Bilicenii Vechi, Copăceni, Dumbrăvița, Flămânzeni, Prepeșița), formație onimică cu suf. *-așcu* de la antrop. *Lupu*. Vezi și *Lupu*, *Lupșa*. Atestări documentare: *Lupașcu*, fiul Todosiei (1597), *Lupașcu*, protopop (1613), *Lupașcu* din Drăsliceni, țin. Orhei (1712), *Lupașcu Brahă* din Sămășcani, țin. Orhei (1724). **Lupșa** (Flămânzeni), derivat cu suf. *-șa* de la antrop. *Lupu*, acesta supranume sau poreclă la origine, iar într-o perioadă mai veche prenume. Vezi și *Lupu*. Atestări documentare: (*satul*) *unde a fost Lupșe* (1423), *satul lui Lupșa* pe Cracău (1500), *Lupșe*, slugă domnească (1529), *Lupșa*, tatăl lui Maxim Stegarul (1610). **Lupu** (Cubolta, Sângerei), supranume sau poreclă la origine, prenume într-o perioadă mai veche, la bază având apel. *lup*. Derivate: *Lupa*, *Lupache*, *Lupan*, *Lupea*, *Lupescu*, *Lupei*, *Lupeș*, *Lupșa*. Atestări documentare: *Lupea*, fiica Mariei (1495), *Lupe*, boier, fratele lui Trifan (1487), *Lupa*, fiica lui Luca (1536), *Lupul*, diac (1580), *Lupul*, fiul lui Lăpușeanu (1619), *Lupul Dragotă* (1599-1621), *Lupul Talpă*, cupar (1621). **Lupușor** (Sângerei),

derivat diminutival cu suf. *-ușor* de la antrop. *Lupu*. Vezi și *Lupu*, *Lupșa*, *Lupașcu*. Rar menționat în documentele vechi. **Luțcan** (Copăcenii), derivat cu suf. *-an* de la un precedent *Luțco* (*Luțcu*), de origine ucraineană: *Луцько*, diminutiv al lui *Лукиан*. Nu dispune de atestări documentare vechi.

Macovei (Chișcărenii, Copăcenii, Drăgănești), același cu prenumele *Macovei*, preluat prin intermediu slav din antroponimiconul grecesc, aici considerat de origine ebraică (*Macchabaei*). Atestări documentare: *Macovei*, vinde o seliște din țin. Chigheciului (Tigheciului, 1605), *Macovei*, răzeș (1617), *Macovei* din Tătărești, țin. Orhei (1681), *Macovei* din Vădenii, țin. Orhei (1807). **Manea** (Biliceni Noi), este un hipocoristic al lui *Manoil*, acesta variantă a lui *Emanuel*, nume biblic de origine ebraică (*Immanuel* „Dumnezeu e cu noi”). Din aceeași familie onimică fac parte numeroase forme, derivate și hipocoristice: *Manuel*, *Manuela*, *Manole*, *Manolescu*, *Manolache*, *Manoliu*, *Mănilă*, *Manu*, *Mănuță*. Numele discutat apare frecvent menționat în documente: *Manea*, fiul lui Petru (1429), *Manea*, globnicul (1455), *Manea*, pârcălab de Neamț (1540), *Manea*, vistiernicel (1567), *Manea*, ușariu (1590), *Manea*, pitar (1617), *Ioniță Manea*, preot (țin. Orhei, 1805). **Manoilă** (Bursuceni, Pepeni, Prepelița), variantă a prenumelui *Manoil*, acesta echivalent al lui *Emanuel*. Pentru etimologie și alte informații a se vedea *Manea*. Atestări documentare: *Manoilă*, tatăl Anușcăi (1493), *Manoilă*, fiul lui Mihul (1569), *Manoilă*, pârcălab de Sorocea (1599-1604). **Marchitan**, var. *Mărchitan* (Chișcărenii), supranume la origine: *marchitan* „negustor ambulant de mărunțișuri” (comp. rus. *маркутан*, ucr. *маркітан*, pol. *markietan*). Recensămintele din sec. XVIII-XIX atestă apel. *machitan* ca nume de ocupație pentru unii locuitori. **Mardare** (Coșcodeni, Cozești), identic cu prenumele *Mardare* (*Mardarie*), explicat prin gr. *Mardónios*, notat și *Mardarios* „mardii” (o populație a unei regiuni istorice), apropiat însă și de *Mardonius*, între altele și numele generalului Darius. Forme și derivate onimice: *Mardale*, *Mardalescu*, *Mărdăreanu*, *Mărdărescu*. Atestări documentare: *Mardarie*, episcop de Rădăuți (1594), *Mardare*, diac (1620), *Mardari* din Budești, țin. Orhei (1792), *Constantin Mardare*, răzeș (1805). **Marin** (Heciul Nou), reproduce prenumele *Marin*, acesta de origine latină, dedus din adj. *marinus* „de mare, marin”. Lat. *Marinus*, redat în gr. *Marinos*, a pătruns în onomasticonul creștin și s-a răspândit în Europa datorită cultului unor martiri și sfinți. Forme și derivate onimice: *Marina*, *Marincea*, *Marinciu*, *Marinescu*, *Mărinescu*, *Mărinoiu*. Ca nume mic masculin *Marin*, dar mai cu seamă ca prenume feminin *Marina* e menționat în documentele vechi: *Marin*, fiul lui Fălcu (1611), *Marin*, și fiul său Nicolae (1763), *Marina*, cneaghina lui Fete (1488), *Marina*, fiica lui Condrea (1502), *Marina*, fiica lui Albotă mare vornic (1597), *Marina*, nepoata lui Toader Berbântă (1609). **Marinescu** (Heciul Nou), derivat cu suf. *-escu* de la *Marin*, acesta echivalent cu prenumele *Marin*. Despre proveniența etimonului *Marin* și despre alte informații cu caracter onimic a se vedea *Marin*. Dispune de rare atestări documentare vechi. **Matei** (Cozești, Dumbrăvița, Pepeni, Prepelița), reprezintă prenumele *Matei*, nume biblic de origine ebraică, constând din cuvintele *matath* „dar” și *jah* (abreviere din *Jahve*), compusul având semnificația „darul lui Jahve”. În greacă etimonul a fost redat prin *Mathatháios* (*Mattháios*) și *Maththias*, iar în latină prin *Mattheus* și *Matthias*. În antroponomia creștină numele s-a răspândit datorită cultului celor doi apostoli evangheliști: Matei vameșul și Matei martirul din Iudeea. Ca prenume *Matei* e cunoscut în țările românești din sec. al XV-lea. Derivate: *Mateias*, *Măteieșu*,

Mateevici, Mateiescu. Atestări documentare: *Matei*, aprod (1479), *Matei*, stolnic (1486-1488), *Matei*, diac și uricar (1491-1503), *Matei*, pârgar (1586), *Matei*, medelnicer (1611), *Matei Ghica* voievod (1753). **Maxim** (Pepeni), identic cu prenumele *Maxim*, acesta de origine latină (*Maximus* < *maximus* „cel mai mare”, superlativul adj. *magnus* „mare”), preluat de greci, apoi răspândit și la alte popoare prin intermediu greco-slav. Derivate pe teren propriu și străin: *Maximescu*, *Maximian*, *Maximilian*, *Maximenco*, *Maximciuc*. Atestări documentare: *Maxim*, pârcălab de Chilia (1479-1485), *Maxim Harbor*, pârcălab de Hotin (1545-1551), *Maxim Bolcăș* din Chișinău (1573), *Maxim*, ieromonah al Mănăstirii Sf. Paraschiva din Iași (1614), *Ionașco Maxim* din Drăgești, martor (1622), *Ioniță Maxim*, șetrar (1737). **Mazur** (Copăceni), supranume la origine, arătând proveniența locală a purtătorului: *Mazur* „persoană, în special polonez, din regiuni Mazuria și Mazovia”. Derivate: *Mazureac*, *Mazurchevici*. **Mazureac** (Chișcăreni), derivat cu suf. *-eac* de la *Mazur*, acesta supranume la origine, arătând locul de obârșie a posesorului: *Mazur* „polonez din regiunea Mazuria sau Mazovia din Polonia”. Vezi și *Mazur*.

Melinte (Sângerei), reprezintă o variantă populară nazalizată a prenumelui *Meletie*, dedus din gr. *Melēti*, acesta creat pe baza subst. gr. *melēti* „grijă”, fiind un nume afectiv cu implicații mistice în epoca creștină. A pătruns în onomasticonul sacru și a fost răspândit datorită cultului unor sfinți și sfinte mucenițe. Forme și variante derivate: *Melente*, *Melentea*, *Melinte*, *Melintea*, *Melinteanu*, *Melintescu*. Atestări documentare: *Melentie Bolica*, paharnic, spătar (1574, 1578), *Melintie*, vinde o parte din moșia Cupcești (1604), *Meletie*, egumen la mănăstirile Frumoasa și Sf. Vineri (1774), *Melinti*, vinde o parte din moșia Măgirești din țin. Orhei (1783). **Mereuță** (Biliceni Vechi, Chișcăreni, Prepeleța, Țiplești), derivat cu suf. *-uță* de la antrop. *Merea*, acesta reprezentând o variantă a lui *Mirea* (*Mierea*, *Miera*), dedus din slav. *mir* (< *mup* „pace”, pe care îl conțin antroponimele slave *Miroslav*, *Dobromir*, *Vladimir*). Atestări documentare: *Merăuț*, aprod (1579, 1580), *Mirăuț*, diac de Vârtop (1616), *Mirăuță*, fiul Neagăi (1617), *Mirăuț*, fiul lui Todei (1624), *Mirăuță*, răzeș (1617), *Mereuță*, preot din Sipoteni (1661). **Midrigan** (Chișcăreni), probabil, derivat cu suf. *-igan* de la *Midru* (*Midrea*), acesta hipocoristic al străvechiului prenume *Sâmidru* (*Simidru*), variantă a lui *Sâmedru* (*Sâmedru* < *Simedru*), care provine de la numele popular al sărbătorii Sf. Dumitru (lat. *Sanctus Demetrius*). Să se compare și formațiile apelative în *-igan*: *mărgan*, *puigan*, *tărgan*. **Mihnea** (Chișcăreni), nume considerat un derivat al lui *Mihu*, hipocoristic al lui *Mihail*, comparat însă și cu bg. *Mihne*, care ar fi fost preluat la noi gata format. Atestări documentare: *Mihnea*, fiul lui Oană (1492, 1497), *Mihnea*, fratele lui Ignat pitărel (1586), *Mihnea* voievod, nepotul lui Petru voievod (Șchiopul, 1584-1618), *Radul Mihnea* voievod, domn al Țării Moldova (1616-1619, 1623-1625). **Mircea** (Chișcăreni, Sângerei), reproduce vechiul nume personal românesc *Mircea*, considerat de origine slavă și explicat prin apel. *mir* „pace”, cu suf. *-ce*, acesta însă, după opinia unor specialiști, având corespondente în vechile limbi europene – *-mer*, *-mar* cu semnificația „mare, ilustru, celebru”. La români acest nume s-a bucurat în toate timpurile de mare frecvență și de o faimă istorică, fiind purtat de patru domnitori, începând cu Mircea cel Bătrân (1386-1418). Atestări documentare: *Mircea*, vornic și vistier, zis și Mircea Limbă Dulce (1433-1449), *Mircea*, ploscar, martor în sfatul domnesc (1464), *Mircea*, nepot lui Fete (1574), *Mircea* din Hărmănești (1612). **Miron** (Pepeni, Sângerei), identic cu prenumele *Miron*, acesta de origine laică grecească: gr. *Myron* < *myron* „ulei parfumat, balsam” (de unde, prin intermediu slav, rom. *mir* „untdelemn

sfințit folosit de preoți în cadrul unor ritualuri”, același radical având și termenii *miros*, *mireasmă*). În antroponimia noastră prenumele *Miron* e cunoscut din sec. al XV-lea. A servit ca bază de formare a numelor de familie: *Mironaș*, *Mironeanu*, *Mironescu*, *Mironeț*, *Mironică*. Atestări documentare: *Miron*, logofăt (1430), *Miron*, păhărniceț (1553-1561), *Miron*, pârcălab de Neamț (1598-1609), *Miron*, pârcălab de Hotin și de Suceava (1620-1625) și domn al Moldovei (1626-1633), *Constantin Miron* din Sipoteni (1774). **Mironeț** (Sângerei), derivat cu suf. *-eț* de la *Miron*, acesta prenume la origine, explicat prin gr. *Myron* (< *myron* „ulei parfumat, balsam”). Vezi și *Miron*. Numele de familie nu dispune de frecvente atestări documentare vechi. **Misail** (Pepeni), reprezintă la origine vechiul prenume românesc *Misail*, acesta fiind de origine ebraică, un teoforic compus din *Misa* + *il*, având o semnificație interogativă de tip asiro-babilonean – „cine este ca Dumnezeu”. Atestări documentare: *Misail*, călugăr (1603, 1624), *Misail*, martor în Galați (1621), *Misail*, medelnicer (1621, 1623). **Mitreanu** (Pepeni), derivat cu suf. *-eanu/-anu* de la *Mitru* (*Mitrea*), hipocoristic al lui *Dumitru*, prenume de origine greacă (*Demétrios*). Etimonul onimic stă la baza numelor de familie: *Mitrea*, *Mitru*, *Mitrache*, *Mitreanu*, *Mitrescu*, *Mitriță*, *Mitruș*, *Mitruță*. Unele dintre acestea sunt atestate în documentele vechi: *Mitrea*, vornic (1588), *Mitreanu*, pitar (1627), *Mitruță*, șelar (1774).

Moga (Copăceni, Iezărenii Vechi), interpretat în mod diferit: 1. *Moga*, hipocoristic al ung. *Mogos* (< ung. *mogos* „înalt”, rostit. *mogoș*); 2. *Moga*, identic cu bg. *Moga*, formație onimică pe baza subst. *moga* < vb. *moja* „a putea”. Atestări documentare: *fântâna lui Moga* (1497), *Moga*, spătar (1560), *Moga*, diac (1589-1606), *Moga*, aprod (1617), *Darie Moga* din Peresecina, țin. Orhei (1698), *Vasile Moga*, preot (1807). **Moisei** (Dumbrăvița), reproduce prenumele *Moisei*, preluat de la slavi, aici răspândit prin calendarul creștin, considerat de origine ebraică, cu radicale arabo-egiptene, având semnificația „născut (scos) din apă”, „fiu”. În istoria religiei *Moise* a rămas cunoscut ca întemeietor al legilor iudaice și propovăduitor al credinței creștine. Variante și forme derivate: *Moisă*, *Moise*, *Moiescu*, *Moisiu*, *Moisil*, *Moisilă*. Atestări documentare: *Moisă Filosoful* (1423, 1462), *Moisei*, fiul lui Micu popa (1491), *Moisi*, slugă domnească (1548), *Moise* voievod, fiul lui Simeon Moghilă voievod, nepot lui Eremia Movilă voievod (1606-1618). **Moroșanu** (Bursuceni, Cubolta), supranume la origine, arătând originea locală a purtătorului: *Moroșan* din apel. *moroșan* „maramureșan” sau din apel. *moroșan*, variantă a lui *mureșan* „persoană de pe valea Mureșului (dintr-o localitate din părțile Mureșului)”. Antroponimul probează vechi relații istorice și etno-culturale între populațiile vechilor provincii românești. **Mustea** (Sângerei), formație onimică proprie, cu suf. *-ea*, de la prea obișnuitul cuvânt *must*, la origine antroponimul fiind un supranume, dat unui podgorean, cultivator de viță-de-vie. Atestări documentare: *Mustea*, uricar (1597), *Toader Muste*, tălmăci de acte (1766), *Ioniță Muste*, răzeș (1828). **Mușet** (Iezărenii Vechi), reprezintă vechiul prenume românesc *Mușat* (*Mușăt*), dedus dintr-un presupus cuvânt autohton *mușat*, cu sensul de „frumos”. Acest nume îl purta mama lui Petru I, domn al Moldovei între 1374 și 1392, întemeietorul dinastiei de domni ai Moldovei, între care Alexandru cel Bun (1400-1432), Ștefan cel Mare (1457-1504), Petru Rareș (1541-1546) și Ioan Vodă cel Viteaz (1572-1574), aceștia având legături de rudenie cu dinastia Basarabilor din Țara Românească. Atestări documentare: *Mușat*, pârcălab de Hotin, vornic, martor în sfatul domnesc (1476, 1491-1496), *Mușat*, fiul lui Stan Bârlăci (1499), *Mușat*, tatăl lui Condrea păhărniceț (1569), *Onică Mușat*, stăpân în Unchitești, sat pe Nistru (1483).